

ความต้องการสารนิเทศของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นางสาวขวัญชนก ลีนาราช

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-633-357-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I17522705

INFORMATION NEEDS OF ENGINEERING STUDENTS IN
STATE UNIVERSITIES IN NORTHEASTERN THAILAND

Quanchanok Leenaraj

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Library Science

Graduate School

Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-633-357-7

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

ขวัญชนก ลินาราช : ความต้องการสารนิเทศของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (INFORMATION NEEDS OF ENGINEERING STUDENTS
IN STATE UNIVERSITIES IN NORTHEASTERN THAILAND) อ.ที่ปรึกษา : รศ. อัมพร
ทิชระระ, อ.ที่ปรึกษาร่วม : รศ.อรุณ จิรวัดมงคล. 149 หน้า. ISBN 974-633-357-7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการสารนิเทศของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ใน
มหาวิทยาลัยของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 3 แห่งคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี
สุรนารี และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา รูปแบบ ประเภท ภาษา ความทันสมัย
ของสารนิเทศที่ต้องการ และแหล่งสารนิเทศ

การรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยซึ่งได้แจกแก่กลุ่มตัวอย่างจำนวน
248 ชุด และพบว่าแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติด้วยโปรแกรม SPSS+
ได้จำนวน 227 ชุด (ร้อยละ 91.53)

ผลการวิจัยพบว่า

นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ต้องการใช้สารนิเทศเพื่อวัตถุประสงค์ในการเรียนภาคทฤษฎีในวิชา
บังคับ นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 83.33 ขึ้นไป) ต้องการสารนิเทศในเนื้อหาที่ตรงกับ
สาขาวิชาที่ตนเรียน

ในด้านรูปแบบ ประเภทและภาษาของสารนิเทศ พบว่านักศึกษาร้อยละ 86.99 ต้องการ
สารนิเทศรูปแบบสิ่งพิมพ์ประเภทตำราเรียน สิ่งพิมพ์ที่ต้องการน้อยที่สุดคือสิทธิบัตรร้อยละ 31.81 สำหรับ
สารนิเทศที่ไม่เป็นสิ่งพิมพ์ต้องการวัดทัศนมากที่สุด ($\bar{x}=4.01$) และประเภทที่ต้องการน้อยที่สุดคือ ไมโครฟิช
ซึ่งพบว่าความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.02$) ทั้งสิ่งตีพิมพ์และสิ่งไม่ตีพิมพ์ต้องการสารนิเทศ
ภาษาไทยมากกว่าสารนิเทศภาษาอังกฤษ และนักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการสารนิเทศไม่จำกัดอายุทั้งในสิ่งตีพิมพ์
และสิ่งไม่ตีพิมพ์

นักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ในมหาวิทยาลัยของภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือต้องการแหล่ง
สารนิเทศทางการที่เป็นหอสมุดกลางของมหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาอยู่มากที่สุด ($\bar{x}=4.43$) และแหล่ง
สารนิเทศที่ต้องการน้อยที่สุดคือแหล่งสารนิเทศสื่อมวลชนประเภทแผ่นปลิวที่ออกโดยหน่วยงานต่าง ๆ

ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์.....
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.....
ปีการศึกษา2538.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C410504 : MAJOR LIBRARY AND INFORMATION SCIENCE

KEY WORD: INFORMATION NEEDS / ENGINEERING STUDENTS / STATE UNIVERSITIES

QUANCHANOK LEENARAJ : INFORMATION NEEDS OF ENGINEERING STUDENTS IN STATE UNIVERSITIES IN NORTHEASTERN THAILAND. THESIS ADVISOR : ASSOC. PROF. AMPORN TIKHARA, CO. ADVISOR : ASSOC. PROF. AROON CHIRAWATKUL. 149 pp. ISBN 974-633-357-7

The purposes of this thesis are to study information needs of engineering students in 3 state universities in Northeastern Thailand concerning their objectives, subject areas, formats, types, languages, up-to-dateness, and their sources of information

Random sampling was used in data gathering, 248 questionnaires were sent to students, but 227 with complete answers (91.53%) were statistical analysed by SPSS+ program.

Research findings include :

About objectives and subject areas, the information needs of engineering students are mainly for theoretical study in their core courses. Most of them (>83.33%) want engineering information in their specialised fields.

For formats, types, and languages of information, 86.99% of the students need prints in the form of textbook, while the patents is at lowest percentage. As for nonprints, the need of videotape is at highest percentage ($\bar{x}=4.01$), while microfiche is at the medium level. Both prints and nonprints, the age of publications is not limited and Thai language is preferred to English.

The formal information source really meet the needs of engineering students in state universities in Northeastern Thailand is the central library of their universities ($\bar{x}=4.43$) but the satisfaction of mass media source, e.g. newsletters and pamphlets delivered by organizations is at low percentage.

ภาควิชา.....บรรณารักษศาสตร์..... ลายมือชื่อนิสิต..... *Ami S*
สาขาวิชา.....บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *อ.อมร ทรัพย์*
ปีการศึกษา..... 2538..... ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษารวม..... *อ.อมร ทรัพย์*

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ อัมพร ทีชะระ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ อรุณ จีรวัดณ์กุล อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม เป็นอย่างสูงที่กรุณาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ในการวิจัย ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยนี้ด้วยความเมตตาโดยตลอด และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นงลักษณ์ ไม่นายกิจ ประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ ชลัยพร เหมะรัชตะ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำและแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ ด้วยดี

ขอบพระคุณ คุณรัชนีกร อินเล็ก ที่ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในการตรวจทานปรับปรุงด้านภาษา และขอบคุณคุณเดชา นันทพิชัย และงานพัฒนาระบบเทคโนโลยี สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ความช่วยเหลือในการจัดพิมพ์วิทยานิพนธ์

สุดท้ายผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่ พี่สาว-พี่ชาย ผู้ซึ่งให้ความสนับสนุนเป็นกำลังใจและแรงบันดาลใจตลอดมา

ขวัญชนก ลีนาราช

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
วัตถุประสงค์	3
แนวเหตุผล	4
ตัวแปรของงานวิจัย	4
ประชากร	6
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย	8
2. ปรัชศน์วรรณกรรม	
สารนิเทศวิศวกรรมศาสตร์	9
การแบ่งสาขาในวิศวกรรมศาสตร์	10
ประเภทและรูปแบบของสารนิเทศทางวิศวกรรมศาสตร์	14
แหล่งสารนิเทศในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ให้บริการแก่นักศึกษา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	15
ปรัชศน์วรรณกรรม	30
3. วิธีดำเนินการวิจัย	37
ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง	37
ตัวแปรของงานวิจัย.....	40
ขอบเขตการวิจัย.....	46

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การสร้างและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	47
การเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การวิเคราะห์ข้อมูล	48
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	54
ตอนที่ 2 วิเคราะห์ความต้องการสารนิเทศของนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์.....	59
ส่วนที่ 1 ความต้องการเนื้อหาสารนิเทศสาขาวิศวกรรมศาสตร์	59
ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ของความต้องการสารนิเทศในเนื้อหาต่างๆ.....	62
ส่วนที่ 3 ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งตีพิมพ์ในสาขา วิศวกรรมศาสตร์.....	80
ส่วนที่ 4 ความต้องการสารนิเทศที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์	98
ส่วนที่ 5 ความต้องการภาษาของสารนิเทศ	100
ส่วนที่ 6 ความต้องการความทันสมัยของสารนิเทศ.....	104
ส่วนที่ 7 ความต้องการแหล่งสารนิเทศ	108
5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	109
รายการอ้างอิง.....	119
ภาคผนวก	
ก. การศึกษาและการสอนวิศวกรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น	125
ข. แบบสอบถามความต้องการสารนิเทศของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	129
ประวัติผู้เขียน.....	149

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แจกแจงกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น39
2	แจกแจงกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี39
3	แจกแจงกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี40
4	แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างและจำนวนแบบสอบถาม ที่ส่งออกและได้รับคืน51
5	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....53
6	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม.....56
7	ความต้องการเนื้อหาสารนิเทศในสาขาวิศวกรรมศาสตร์ของนักศึกษา วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยของรัฐภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....58
8	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมเกษตร เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน61
9	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์ เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน63
10	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมเคมี เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน65
11	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมเครื่องกล เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน67
12	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมโทรคมนาคม เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน69
13	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมไฟฟ้า เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน71

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมโยธา เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน73
15	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน75
16	ระดับความต้องการสารนิเทศสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ เพื่อใช้ในวัตถุประสงค์การเรียนการสอน77
17	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรมเกษตร79
18	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรมคอมพิวเตอร์.....81
19	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรมเคมี.....83
20	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรมเครื่องกล..... .85
21	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรม โทรคมนาคม87
22	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรมไฟฟ้า.....89
23	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรมโยธา91
24	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรม สิ่งแวดล้อม 93
25	ความต้องการสารนิเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในสาขาวิศวกรรมอุตสาหการ..... 95
26	ระดับความต้องการสารนิเทศที่ไม่ใช่สิ่งตีพิมพ์ 97
27	ความต้องการภาษาของสารนิเทศสิ่งตีพิมพ์ 99
28	ความต้องการภาษาของสารนิเทศที่ไม่เป็นสิ่งตีพิมพ์101
29	ความต้องการความทันสมัยของสารนิเทศสิ่งตีพิมพ์103
30	ความต้องการความทันสมัยของสารนิเทศที่ไม่เป็นสิ่งตีพิมพ์ 105
31	ระดับความต้องการแหล่งสารนิเทศ.....107